

Norsk Forbund for
Utviklingshemmede

Fylkesmannen i Rogaland
Postboks 59
4001 Stavanger

05.12.2017

Klage på skolefritidstilbud i Stavanger kommune

Stavanger kommune tilbyr skolefritidsordning (SFO) for alle elever på 1.-4. klassetrinn og for elever med nedsatt funksjonsevne til og med 10. trinn. Det kreves egenandel fra foreldrene for elever på alle klassetrinn. Denne praksisen er ulovlig.

Forholdet mellom SFO og avlastning

Opplæringsloven § 13-7 første ledd pålegger alle kommuner å ha et tilbud om SFO for elever på 1.-4. årstrinn, og for elever med særlige behov på 1.-7. årstrinn.

Formålet med SFO er at barn, som ikke kan være alene hjemme, skal ha et sted å være mens foreldrene er på jobb.

For elever på 8.-10. trinn finnes det ingen tilsvarende regler om SFO-tilbud, selv om behovet for tilsyn mens foreldrene er på jobb kan være det samme for noen barn. I slike tilfeller må kommunen ha et avlastningstilbud, slik at foreldrene fortsatt kan være i arbeid. Kommunens plikt til å ha et avlastningstilbud følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6 nr.2.

Regelverk om betaling

Etter opplæringsloven § 13-7 femte ledd kan kommunen kreve egenbetaling fra foreldrene for SFO. For avlastning, som er et tilbud etter helse- og omsorgstjenesteloven, reguleres krav om egenbetaling i forskrift om egenandel for

kommunale helse- og omsorgstjenester (forskrift 16.12.2011 nr. 1349). Forskriften regulerer egenbetaling for helse- og omsorgstjenester i og utenfor institusjon.

Etter forskrift om egenandel § 1 første ledd kan det kreves egenandel for tjenester i institusjon. Som institusjon regnes, barnebolig, avlastningsbolig, aldershjem, sykehjem og døgnplasser for øyeblikkelig hjelp. Det følger av forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 (forskrift 16.12.2011 nr. 1254). Avlastning i tilknytning til skole regnes derfor ikke som institusjon. Uansett kan det ikke kreves egenandel for korttidsopphold som primært ytes for å avlaste pårørende i deres omsorgsoppgaver, jf. forskrift om egenandel § 1 andre ledd. Dette vil omfatte avlastning før og etter skoletid.

For tjenester utenfor institusjon kan det kun kreves egenandel for praktisk bistand og opplæring etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b. Det følger av forskrift om egenandel § 8 første ledd.

Ulovlig praksis

Det finnes ikke rettslig grunnlag for å kunne kreve betaling for avlastning før og etter skoletid for elever på 8.-10. klassetrinn. Når Stavanger kommune kaller avlastningstilbudet SFO, og krever egenandel for disse elevene, driver de en ulovlig praksis.

Betaling for SFO på 5.-7. årstrinn

Stavanger kommune krever dessuten lik betaling for SFO for elever på alle klassetrinn. Dette er en sterkt urimelig praksis.

De fleste barn på 1.-4. trinn benytter SFO mens foreldrene er på jobb, fordi barna er for unge og umodne til å være alene hjemme. Det vil være vanskelig å komme seg til skolen til riktig tid om morgenen og å være alene hjemme i flere timer om ettermiddagen. Dette gjelder for alle barn.

Noen barn utvikler seg langsommere og har et stort behov for tilsyn også etter 4. trinn på grunn av nedsatt funksjonsevne. For foreldrene oppleves det urettferdig at de må betale for tilsyn til barna deres mye lenger enn andre foreldre. Når det kreves betaling for SFO etter 4. trinn er begrunnelsen utelukkende at barnet har nedsatt funksjonsevne. Foreldre med funksjonsfriske barn har ikke denne utgiften. På denne måten opplever foreldre til barn med funksjonsnedsettelse at de blir straffet for at barnet har nedsatt funksjonsevne.

Opplæringsloven § 13-7 femte ledd, som åpner for at kommunen kan kreve egenbetaling, er en kan-regel. Det betyr at det er frivillig for kommunen å kreve egenbetaling for SFO. Nabokommunene til Stavanger krever ikke betaling for SFO etter 4. trinn. Det er svært uheldig at hvor du velger å bo innenfor et fylke har så stor betydning for hvilke rettigheter du har.

Ber om vurdering

På bakgrunn av det ovennevnte bes det om at Fylkesmannen vurderer om Stavanger kommunes praksis om egenbetaling for avlastning på 8.-10. trinn er lovlig. Det bes også om at Fylkesmannen ser nærmere på den urimelige praksisen om egenbetaling for SFO på 5.-7. trinn i Stavanger kommune.

Med vennlig hilsen

Laila Elisabeth Pedersen

NFU Rogaland fylkeslag